

Златен век

Изготвил: Катрин Бабачева 10б клас

Златен век

- Златен век е наричан периодът на културен разцвет на българската държава при управлението на цар Симеон Велики. Отношенията с Византия и победите на бойното поле, Симеон постигнал наистина грандиозни успехи и в държавното управление. Столицата Преслав е построена по византийски образец с цел да съперничи на Константинопол. Там са Златната църква и Тронната зала, които видимо се отличавали от останалите сгради, както с размерите, така и с великолепието си. По това време била създадена и преславската рисувана керамика, която следвала най-престижните византийски образци.

- Като знак за величието на столицата към нейното име била поставена представката „велики“. Дори в една хроника от 10 век е казано, че Симеон строил Велики Преслав 28 години. Историците твърдят, че по време на управлението му настъпва т. нар. „златен век“ на българската култура (терминът е въведен от Спиридон Палаузов в средата на 19 век), тъй като тогава процъфтяват книжнината, архитектурата и изкуствата.

Описание

- В края на IX и първите десетилетия на X век България изживява изключителен културен подем, който дава основание на историците да нарекат този период Златен век на българската култура. Предпоставките за него се появяват още в предходните години при управлението на княз Борис I. Именно той, с покръстването и със спасяването на делото на Св. св. Кирил и Методий, поставя основите на бъдещото културно развитие. Със съдействието на българския владетел, учениците на светите братя Климент и Наум създават книжовните школи в Охрид и Плиска и започват обучението на голям брой последователи, готови да продължат делото им. Пак той налага решението на Преславския събор от 893 година, с което обявява славянския език за официален държавен и църковен език.

- Цар Симеон не просто подпомага дейността на българските книжовници, а се включва активно в нея като творец. Получил високо образование във византийската столица, в небезизвестната Магнаурска школа, още като младеж той силно впечатлил съвременниците си, които започнали да го наричат „полугрък“, заради безспорната му начетеност. След като застава на българския трон, цар Симеон съставя няколко сборника с енциклопедично съдържание, известни като „Симеонови сборници“. Лично подбира и превежда някои от словата на византийския богослов Св. Йоан Златоуст.

- При управлението на цар Симеон е преведена и създадена богата книжнина, предназначена както за високообразовани хора, така и за простолюдието. В нея присъстват произведения, написани на висок стил, с информация от всички аспекти на тогавашния живот – история, богословие, география, животински свят, природа.

Църкви

- Освен старите базиликални църкви, започват да се строят и изящни и богато украсени кръстокуполни храмове, по подобие на Византия. Най-блестящият пример за църковната архитектура от епохата е т. нар. Кръгла или Златна църква в Преслав. Тя представлявала ротонда с 12 ниши (по аналогия с 12-те апостоли) с колони пред тях, които поддържали втори етаж, над който се издига купол, за който се предполага, че е покрит със злато. Този храм често се сравнява с прочутата кръгла църква в Аахен, построена от Карл Велики век по-рано.

- Едно от постиженията на приложното изкуство е преславската рисуванa керамика. С плочките, изрисувани с растителни мотиви, геометрични фигури и кирилски надписи, се украсяват стени, корнизи, подови настилки. Истински шедьовър в това отношение представлявала керамичната икона на Св. Теодор Стратилат. Благодарение на неуморния труд на книжовници, художници, занаятчии, строители и на огромната подкрепа, която оказват княз Борис I и цар Симеон, България изживява впечатляващ културен разцвет. Затова края на IX и първите десетилетия на X век с основание са наречени Златен век на българската култура.

Охридската школа

- Охридската книжовна школа или Охридско-Деволската книжовна школа е сред двата главни културни центъра на Първата българска държава, наред с Преславската книжовна школа. Тя е създадена в Охрид през 886 - 916 г. от Климент Охридски, малко след създаването на Преславската книжовна школа. От 893 до 910 година в Охридската книжовна школа работи дошлият от Преслав Наум Преславски. Разположена е в областта Кутмичевица и с останали важни културни центрове градовете Девол, Дебърца, Главиница и Велика

- От възникването си до XII век Охридската книжовна школа използва глаголица, а кирилицата започва да се използва през 890-те г., веднага след създаването ѝ от книжовниците на Преславската школа. Между 990 - 1015 година Охрид е столица на Първото българско царство и същевременно престолнина на Българската патриаршия.

Преславската книжовна школа

- Преславската книжовна школа е първата книжовна школа в България, основана от княз Борис I през 885 или 886 в столицата Плиска. Смята се, че неин основен център е била Голямата базилика в Плиска. След 893 Симеон I премества седалището на школата в новата българска столица Преслав

- Преславската книжовна школа е най-важният литературен и културен център в България и в целия славянски свят до изгарянето на Преслав от византийския император Йоан I Цимисхи през 971. Сред изявените български писатели и учени, работили в школата, са Наум Преславски (до 893) Константин Преславски, Йоан Екзарх, Черноризец Храбър.

- Школата е и център на преводаческа дейност, най-вече на византийски автори, както и на създаването на поезия, живопис и рисувана керамика. Вероятно тя изиграва важна роля в създаването на кирилицата, тъй като най-старите текстове на кирилица са открити в района на Преслав.

